

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 55/21
Luksemburg, 15 kwietnia 2021 r.

Wyrok w sprawie C-194/19
H.A./État belge

Osoba ubiegająca się o azyl powinna mieć możliwość powołania się na okoliczności zaistniałe po wydaniu decyzji o przekazaniu, na którą wniosła środek zaskarżenia

Do każdego państwa członkowskiego należy ustanowienie szczegółowych przepisów proceduralnych dotyczących środków prawnych mających na celu zapewnienie skutecznej ochrony sądowej

H.A., obywatel państwa trzeciego, złożył wniosek o udzielenie azylu w Belgii. Jednakże z uwagi na to, że władze hiszpańskie zgodziły się na jego przejęcie, wspomniany wniosek został oddalony i wydano wobec niego decyzję o przekazaniu do Hiszpanii. Wkrótce potem brat H.A. przybył również do Belgii i złożył tam wniosek o udzielenie azylu. H.A. wniósł w związku z tym skargę na dotyczącą go decyzję o przekazaniu, podnosząc w szczególności, że ich wnioski o udzielenie azylu powinny być rozpatrywane łącznie.

Skarga ta została oddalona na tej podstawie, że brat H.A. przybył do Belgii po wydaniu spornej decyzji oraz że okoliczność ta nie mogła zatem zostać uwzględniona przy ocenie zgodności z prawem tej decyzji. H.A. wniósł skargę kasacyjną do Conseil d'État (rady stanu, Belgia), powołując się na naruszenie przysługującego mu prawa do skutecznego środka prawnego wynikającego z rozporządzenia Dublin III¹ i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („karta”). Niezależnie od kwestii, czy przybycie brata rzeczywiście mogło mieć wpływ na ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie złożonego przez H.A. wniosku o udzielenie azylu², do Conseil d'État należy ocena, czy osoba ubiegająca się o azyl powinna mieć możliwość powołania się na okoliczności zaistniałe po wydaniu dotyczącej jej decyzji o przekazaniu. Conseil d'État zwróciła się do Trybunału z pytaniem w tym względzie.

W wyroku wydanym w składzie wielkiej izby Trybunał orzekł, że prawo Unii³ stoi na przeszkodzie ustawodawstwu krajowemu, które stanowi, że sąd, do którego wniesiono skargę o stwierdzenie nieważności decyzji o przekazaniu, nie może w ramach badania tej skargi uwzględniać okoliczności zaistniałych po wydaniu tej decyzji, które mają kluczowe znaczenie dla prawidłowego stosowania rozporządzenia Dublin III. Sytuacja jest jednak odmienna, jeżeli ustawodawstwo to przewiduje szczególny środek zaskarżenia, z którego można skorzystać w następstwie zaistnienia takich okoliczności, pod warunkiem że środek ten umożliwia rozpatrzenie *ex nunc* sytuacji osoby zainteresowanej, którego wynik jest wiążący dla właściwych organów.

Ocena Trybunału

Trybunał przypomniał, że rozporządzenie Dublin III⁴ stanowi, iż osoba, wobec której wydano decyzję o przekazaniu, ma **prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia** na tę decyzję oraz że środek ten powinien obejmować w szczególności badanie stosowania tego

¹ Artykuł 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31, zwanego dalej „rozporządzeniem Dublin III”).

² Zobacz definicję pojęcia „członków rodziny” zawartą w art. 2 lit. g) rozporządzenia Dublin III i art. 10 tego rozporządzenia.

³ Artykuł 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III w związku z motywem 19 tego rozporządzenia i art. 47 karty.

⁴ Artykuł 27 ust. 1 i motyw 19 rozporządzenia Dublin III.

rozporządzenia. Przypomniął on również, że orzekł już, iż osobie ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej powinien przysługiwać skuteczny i szybki środek zaskarżenia pozwalający jej na powołanie się na okoliczności zaistniałe po wydaniu decyzji o przekazaniu, jeżeli uwzględnienie tych okoliczności ma kluczowe znaczenie dla prawidłowego stosowania rozporządzenia Dublin III⁵.

Trybunał podkreślił niemniej jednak, że państwa członkowskie nie mają obowiązku zorganizowania systemu środków zaskarżenia w taki sposób, aby w ramach rozpatrywania środka zaskarżenia umożliwiającego podważenie zgodności z prawem decyzji o przekazaniu zapewnić dochowanie wymogu uwzględnienia takich okoliczności. Prawodawca Unii dokonał bowiem harmonizacji jedynie niektórych przepisów proceduralnych regulujących prawo do wniesienia środka zaskarżenia na decyzję o przekazaniu, a rozporządzenie Dublin III nie precyzuje, czy prawo to oznacza koniecznie, że sąd rozpatrujący sprawę może przeprowadzić badanie *ex nunc* zgodności z prawem decyzji o przekazaniu. W związku z tym, zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej, **do każdego państwa członkowskiego należy ustanowienie tych przepisów**, pod warunkiem że **nie są one mniej korzystne** niż przepisy normujące podobne sytuacje podlegające prawu krajowemu (zasada równoważności) oraz że **praktycznie nie uniemożliwiają lub nie czynią nadmiernie utrudnionym wykonywania uprawnień przyznanych prawem Unii** (zasada skuteczności).

W omawianej sprawie, w odniesieniu do zasady skuteczności, Trybunał wskazał, że skarga o stwierdzenie nieważności decyzji o przekazaniu, w ramach której sąd rozpatrujący sprawę nie może uwzględniać okoliczności zaistniałych po wydaniu tej decyzji, które mają kluczowe znaczenie dla prawidłowego stosowania rozporządzenia Dublin III, **nie zapewnia wystarczającej ochrony sądowej, pozwalającej zainteresowanej osobie na wykonywanie praw, które wywodzi ona z owego rozporządzenia i z art. 47 karty**. Jednakże Trybunał dodał, że taka ochrona może zostać zapewniona w ramach krajowego systemu sądowego, rozpatrywanego jako całość, za pomocą **szczególnego środka zaskarżenia**, odrębnego od środka mającego na celu zapewnienie kontroli zgodności z prawem tej decyzji, który będzie umożliwiał uwzględnienie takich okoliczności. Ten szczególny środek zaskarżenia powinien jednak gwarantować zainteresowanej osobie możliwość doprowadzenia do tego, by właściwe organy wnioskującego państwa członkowskiego nie mogły dokonać jej przekazania **w sytuacji gdy okoliczność, która zaistniała po wydaniu decyzji o przekazaniu, stanowi przeszkodę w jej wykonaniu**. Powinien on również zapewniać, jeżeli okoliczność, która zaistniała po wydaniu decyzji o przekazaniu, pociąga za sobą odpowiedzialność wnioskującego państwa członkowskiego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, by właściwe organy tego państwa członkowskiego były zobowiązane do podjęcia wszelkich środków koniecznych do przyjęcia odpowiedzialności tego państwa i bezzwłocznego rozpoczęcia badania tego wniosku. Ponadto skorzystanie z tego szczególnego środka zaskarżenia nie może być uzależnione od tego, że zainteresowana osoba została pozbawiona wolności, ani od tego, że wykonanie decyzji o przekazaniu ma nastąpić wkrótce.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

⁵ Zob. wyroki: z dnia 25 października 2017 r. w sprawie Shiri, [C-201/16](#) (zob. także komunikat prasowy [nr 111/17](#)) oraz z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie Hasan, [C-360/16](#).